

1. Obiekt

spichrz

2. Czas powstania  
okres nowożytny,  
XVII w., XIX w.,  
1888 r., pocz. XX w.

3. Miejscowość

Toruń

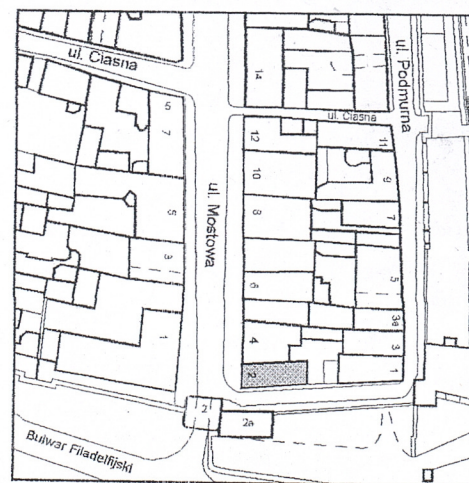
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja



Fot. 1 – Elewacja frontowa (zach.) od strony pd.-zach..

Rys. 2 – plan orientacyjny – skala 1:25000

Rys. 3 – plan sytuacyjny – skala 1:2000



Plan sytuacyjny 1:2000

4. Adres

ul. Mostowa 2  
87-100 Toruń

nr hipoteczny:

5. Przynależność administracyjna

województwo: kujawsko-pomorskie  
dawne województwo: toruńskie  
gmina: Toruń

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna  
przed 01.06.1975 r.

województwo: bydgoskie, toruńskie  
powiat:

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr: A/1359

data: 07.04.2008.

**poprzedni adres:**

1703 – Johannis Quartier, Altstadt No 29;  
1818 – an der Stadt Mauer (przy murze miejskim, po prawej ręce ul. Mostowej w stronę Dworu Mieszczań-  
skiego na tyłach domów) No 29;  
1865 – Brückenstrasse No 29;  
1892 – Brückenstrasse No 29;  
1931 – ul. Mostowa nr 2.

**właściciele:**

1703 – Johann Nage, następnie spadkobiercy Fr. Gno-  
piussa;  
do 1792 – Jacob von Fenger;  
1792 – kupiec i handlarz Johann Christian Mandt i żona  
Elisabeth Dorothea z d. Ziegler;  
1813 – wdowa Elisabeth Dorothea Mandt;  
1817 – kupiec Johann Samuel Mandt;  
1834 – kupiec Jacob Hahn;  
1838 – kupiec Ignatz Aloysius Wolszczyński i żona Anna  
Rosine z d. Flieger;  
1850 – wdowa Anna Rosalie Wolszczyńska, rodzeństwo  
i dzieci, rodzeństwo Schwarz, rodzeństwo Menger;  
1852 – nauczyciel August Wolszczyński, krawiec Carl  
August Ley, krawiec Carl August Krauspe;  
1859 – kupiec Eugen Meishner i żona Louise z d.  
Ingersleben;  
1863 – Nathan Lewy i żona Johanna z d. Friedlaender;  
1882 – wdowa Johanna Lewy;  
1888 – kupiec Hugo Claass;  
1918 – kupiec Michael Olejniczak;  
styczeń 2003 – [redacted] w ¼ części, [redacted]  
[redacted] w 3/8 części, [redacted] w 3/8  
części;  
październik 2003 - [redacted] w ½  
części, [redacted] w ½ części;  
2005 – [redacted]  
[redacted]

**SYTUACJA**

Budynek ulokowany jest w kwartale zabudowy Zespołu Staromiejskiego Torunia, ograniczonym ulicami Mostową, Podmurną i Ciasną. Należy do zwartej zabudowy wsch. pierzei ul. Mostowej, ustawiony w narożu kwartału u zbiegu ulic Mostowej i Podmurnej. Mur boczny pn. wspólny z ka-  
mienicą przy ul. Mostowej 4. Od strony wsch. budynek sąsiaduje z parcelą pod adresem ul. Podmurna 1.

**MATERIAŁ I KONSTRUKCJA**

**Fundamenty** – ceglano-kamienne.

**Ściany** – ceglane pełne, z cegły pełnej palonej na zaprawie wapiennej, tynkowane; wewnątrz na parterze ściany ceglane pełne, tynkowane oraz lekkie z płyty pilśniowej; na piętrach przepierzenia z siatki metalowej na stelażu drewnianym.

**Sklepienia** – brak.

**Stropy** – drewniane belkowe (prawdopodobnie XVII w.), belki oparte na murach bocznych z drewnianą podwaliną (w kilku miejscach na I i II piętrze użyte belki starsze fazowane), pośrodku drewniany podciąg podparty drewnianymi słupami i mieczami (1 poł. XIX w.); w części parteru strop belkowy ze stalowym podciągami opartym na wysokich żeliwnych kolumnach, w pomieszczeniu środkowym drewniany strop podbity płytami, w części wsch. strop parteru podwieszony niżej (XX w.), drewniany z drewnianą podsufitką otrzciniowaną i otynkowaną, podbity płytami; w piwnicy strop masywny (pocz. XX w.) z blachy falistej ułożonej na dźwigarach stalowych, z falami wypełnionymi od góry betonem, ze stalowym podciągami środkowym (dwuteownikiem) podpartym żeliwnymi słupami (kolumnami).

**Więźba dachowa** – drewniana krokwiowo-jętkowa (nowożytna), z płatnią środkową pod jętkami i z dwoma storczykami w części środkowej (stolce podpierające szczyt wiązara, związane z płatnią mieczem i zastrzałami) oraz z nasuwnicami.

**Pokrycie dachowe** – dachówka ceramiczna mieszana – mnich-mniszka, esówka, karpiówka ułożona podwójnie w łuskę oraz zakładkowa.

**Posadzki** – w piwnicy i na parterze posadzka betonowa; wyżej podłogi deskowe.

**Schody** – do piwnicy masywne ceglane z wylewką betonową, zabiegowe; wyżej drewniane policzkowe, zabiegowe, na parterze łamane powrotne (pocz. XX w.), bez podstopnic, z czworobocznymi słupkami i drewnianym pochwytem, od I piętra schody starsze (prawdopodobnie XVII lub XVIII w.) pełne, osadzone na drewnianym słupie 8-bocznym, miejscami stopnie wtórne.

**Otworki wejściowe** – prostokątne.

**Stolarka drzwiowa** – zewnętrzna metalowa z blachy falistej 1- i 2-skrzydłowa, nadproża stalowe, nad drzwiami nadświetla z metalową kratownicą (brak dawnego przeszklenia), pośrodku elewacji pd. 2-skrzydłowe wrota rozsuwane.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2030 m <sup>3</sup>	520 m <sup>2</sup>	spichrz	obiekt nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje) <p><b>Fundamenty</b> – stan dobry.</p> <p><b>Ściany zewnętrzne</b> – stan dostateczny (występują pionowe pęknięcia, miejscami zawilgocenia oraz ubytki tynku).</p> <p><b>Ściany wewnętrzne</b> – stan dobry.</p> <p><b>Stropy</b> – niektóre części drewnianych belek (głównie końcówki) zmurzałe i przegniłe, zarażone grzybami, w piwnicy stalowe elementy stropu skorodowane.</p> <p><b>Konstrukcja dachowa</b> – z oznakami porażenia przez szkodniki, część końcówek krokwi spróchniała.</p> <p><b>Pokrycie dachu</b> – miejscami nieszczelne.</p> <p><b>Wyposażenie</b> – schody w stanie zadowalającym, ościeżnice okien miejscami spróchniałe, mechanizm windy i stolarki okienne w stanie dostatecznym.</p> <p><b>Instalacje</b> – stan dostateczny.</p>	
		20 Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Zachowanie bryły budynku z więźbą, drewnianymi stropami i oryginalnymi otworami okiennymi.</p> <p>Naprawa zniszczonych drewnianych elementów stropów i więźby (wymiana zmurzałych końcówek).</p> <p>Wymiana stropu piwnicznego.</p> <p>Przemurowanie ścian w miejscach pęknięć.</p> <p>Zabezpieczenie budynku przed zawilgoceniem (woda gruntowa).</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Księgi Wieczyste przechowywane w Sądzie Rejonowym w Toruniu, ul. Fosa Staromiejska, Wydział Ksiąg Wieczystych:

- KW Toruń, Stare Miasto, [REDACTED]
- KW Toruń [REDACTED];

Akta archiwalne przechowywane w Archiwum Państwowym w Toruniu:

- AmT – bud. G – 2768;
- AmT – grunt. F – 40;
- AmT – C 7348, 8774, 8776, 8777;
- AmT Kat. II IV 20, II IV 24.

22. Bibliografia

- Z. Nawrocki, Toruń, spichrz przy ul. Mostowej 2. Badania historyczne architektury do potrzeb prac renowacyjno-konserwatorskich, Toruń 2006 r.;
- Spichrz przy ul. Mostowej 2 w Toruniu. Rozpoznanie stanu technicznego, Oprac.: J. Naruszewicz, Toruń 1982 r. (archiwum MKZ sygn.: 630);
- K. Mikulski, Właściciele i funkcje działek w kwartale świętojańskim od końca XIV do początku XIX wieku. Blok „W”, Toruń 1998.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Zeichnung zu baulichen Veraenderungen im Grundstuecke Brueckenstrasse no 29 dem Kaufmann Herrn Hugo Claass gehoerig, wyk. G. Plehwe, 1888 (AP w Toruniu AmT G 2768, k. 790.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst: mgr Ewelina Nawrocka, grudzień 2007 r.

plany, rysunki: mgr Ewelina Nawrocka, grudzień 2007 r.

zdjęcia fotograficzne: mgr Ewelina Nawrocka, grudzień 2007 r.

miejsce przechowywania negatywów: u autora

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

*E. Nawrocka*

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki - 9 sztuk

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		ZAŁĄCZNIK NR. 1
1. Nazwa obiektu	2. Temat planu (wzrostu)	3. Zawrót szkicu (nowy obiekt lub obiekt uzupełniający)
Tonut	spichrz	c.d. pkt 12 oraz dokumentacja rysunkowa i fotograficzna
c.d. pkt 12		
<p><b>Historia:</b> Pierwotna działka, do której należał obiekt ciągnęła się od ul. Mostowej (niegdyś Przewoźnej) do Podmumnej. Później dopiero podzielono ją na dwie części. W 1444 r. na terenie działki stał dom i spichrz. W 1449 odnotowany jest dom, w 1474 r. spichrz, w l. 1525-1599 spichrz i pusty plac, w l. 1607 - 1633 r. dwa spichrze (jeden przy ul. Mostowej (Przewoźnej), drugi od strony ogrodu strzeleckiego (przy Dworze Mieszczańskim)). Spichrz w obecnej formie zbudowano w XVII w. w miejscu starszego (częściowo rozebranego) budynku. Ówczesny budynek z obecną dachową więźbą posiadał prawdopodobnie trójkątny szczyt frontowy (zach.) podobny do obecnego szczytu wsch. zwieńczonego zachowanym ozdobnym na- czółkiem. Spichrz otrzymał obecne otwory sklepione eliptycznie z oknami ościeżnicowymi. Rozmieszczenie otworów w pięciu strefach dowodzi jaki był pierwotny podział na kondygnacje. Zachowały się drewniane ościeżnice okienne (na dwóch poziomach zachowane też oryginalne kraty). Budynek po- siadał stropy belkowe, pierwotnie z belkami fazowanymi (z tego czasu zachowało się kilka fazowanych belek na II i III piętrze). Powstały też zapewne wtedy, zachowane na piętrach, schody z ośmiobocznym słupem i częściowo zachowanym stopniami profilowanymi. Jeszcze w XVII w. wprowadzono obecne stropy, wymieniając belki z fazowanych na zwykłe. W 1703 r. na terenie działki notuje się spichrz narożny. W 1792 r. wymienia się dwa spichrze. W 1794 r. spichrz narożny w dobrym stanie. W opisie wojennych zniszczeń z l. 1807-1815 wyszczególnia się tu uszkodzone dwie krokwie dachu spichrza w wyniku bombardowania i wybuchu pro- chu.</p> <p>Opis do Taksy Specjalnej z l. 1807-1815 wyszczególnia na terenie działki dwa spichrze: A- spichrz murowany 5-kondygnacyjny o wymiarach 19 x 56 stóp i wysokości 36 stóp, B- spichrz murowany 3-kondygnacyjny o wymiarach 22 x 52 stopy i wys. 29 stóp.</p> <p>W spichrzu A wyliczone zostały:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- dach pod dachówką wraz z krokwiami, więzarkiem i łatami;</li><li>- uszkodzenie murowanego zrębu przez ogień;</li><li>- sufit pod dachem wraz z belkami;</li><li>- pułap z desek z belkami IV piętra;</li><li>- pułap z desek z belkami III piętra;</li><li>- pułap z desek z belkami II piętra;</li><li>- pułap z desek z belkami I piętra;</li><li>- podłoga na dole;</li><li>- schody (5);</li><li>- drzwi (1);</li><li>- okiennice (24);</li><li>- uprzątnięcie gruzów po pogorzeł.</li></ul> <p>Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka Miejsce przechowywania egzemplarza: u autora</p> <p>Wzór ODZ 1978.</p>		

## EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

## ZAŁĄCZNIK NR 1

### 2. Obiekt (nazwając w karcie)

### 3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

spichrz

c.d. pkt 12 oraz dokumentacja rysunkowa i fotograficzna

Pierwotna działka, do której należał obiekt ciągnęła się od ul. Mostowej (niegdyś Przewoźnej) do Podmumnej. Później dopiero podzielono ją na dwie części. W 1444 r. na terenie działki stał dom i spichrz. W 1449 odnotowany jest dom, w 1474 r. spichrz, w l. 1525-1599 spichrz i pusty plac, w l. 1607 - 1633 r. dwa spichrze (jeden przy ul. Mostowej (Przewoźnej), drugi od strony ogrodu strzeleckiego (przy Dworze Mieszczańskim)).

Spichrz w obecnej formie zbudowano w XVII w. w miejscu starszego (częściowo rozebranego) budynku. Ówczesny budynek z obecną drewnianą więźbą posiadał prawdopodobnie trójkątny szczyt frontowy (zach.) podobny do obecnego szczytu wsch. zwieńczonego zachowanym ozdobnym na- czółkiem. Spichrz otrzymał obecne otwory sklepione eliptycznie z oknami ościeżnicowymi. Rozmieszczenie otworów w pięciu strefach dowodzi jaki był pierwotny podział na kondygnacje. Zachowały się drewniane ościeżnice okienne (na dwóch poziomach zachowane też oryginalne kraty). Budynek po- siadał stropy belkowe, pierwotnie z belkami fazowanymi (z tego czasu zachowało się kilka fazowanych belek na II i III piętrze). Powstały też zapewne wtedy, zachowane na piętrach, schody z ośmiobocznym słupem i częściowo zachowanym stopniami profilowanymi.

Jeszcze w XVII w. wprowadzono obecne stropy, wymieniając belki z fazowanych na zwykłe.

W 1703 r. na terenie działki notuje się spichrz narożny.

W 1792 r. wymienia się dwa spichrze. W 1794 r. spichrz narożny w dobrym stanie.

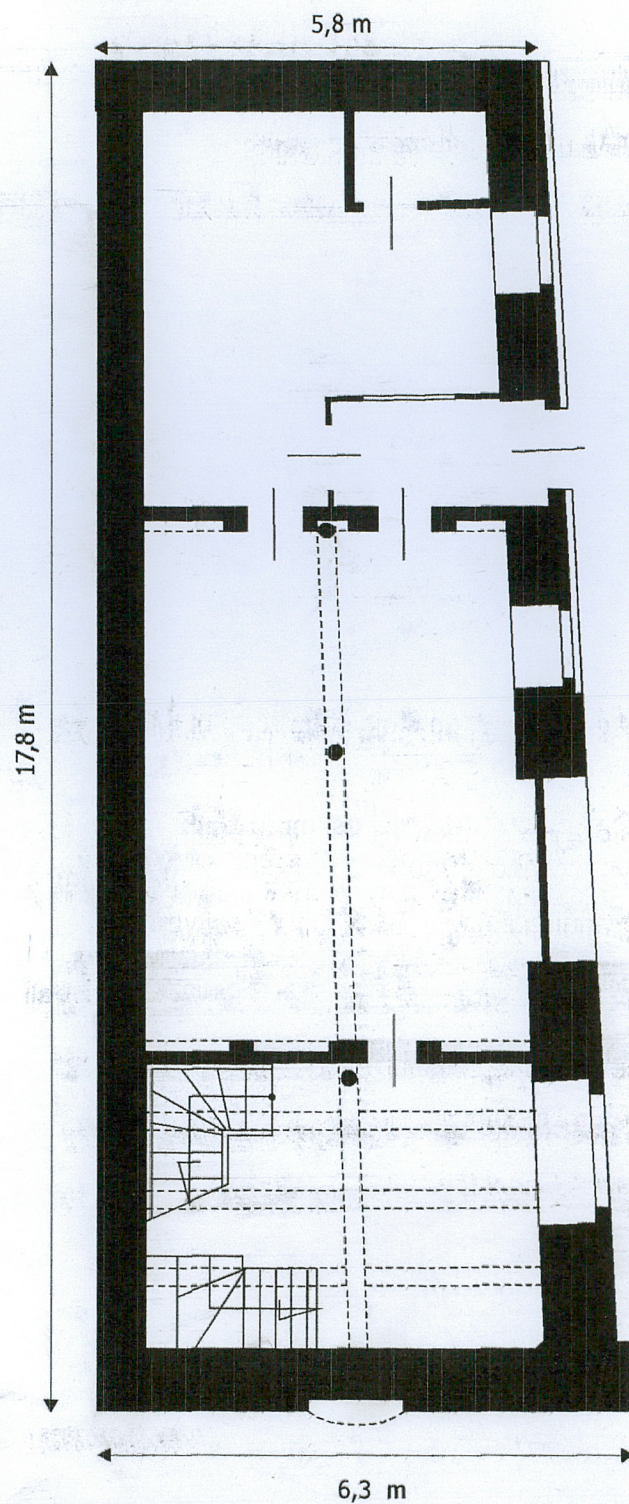
W opisie wojennych zniszczeń z l. 1807-1815 wyszczególnia się tu uszkodzone dwie krokwie dachu spichrza w wyniku bombardowania i wybuchu pro- chu.

Opis do Taksy Specjalnej z l. 1807-1815 wyszczególnia na terenie działki dwa spichrze: A- spichrz murowany 5-kondygnacyjny o wymiarach 19 x 56 stóp i wysokości 36 stóp, B- spichrz murowany 3-kondygnacyjny o wymiarach 22 x 52 stopy i wys. 29 stóp.

W spichrzu A wyliczone zostały:

- dach pod dachówką wraz z krokwiami, więzarkiem i łatami;
- uszkodzenie murowanego zrębu przez ogień;
- sufit pod dachem wraz z belkami;
- pułap z desek z belkami IV piętra;
- pułap z desek z belkami III piętra;
- pułap z desek z belkami II piętra;
- pułap z desek z belkami I piętra;
- podłoga na dole;
- schody (5);
- drzwi (1);
- okiennice (24);
- Uuprzątnięcie gruzów po pogorzeł.

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka  
Miejsce przechowywania egzemplarza: u autora



Rzut parteru  
skala 1:100



Fot. 2 - Widok budynku od strony pd.-wsch..

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	c.d. pkt 12 oraz dokumentacja archiwalna

c.d. pkt 12

W spichrzu B wyceniono:

- dach pod dachówką wraz z krokwiami, więzarkiem i łątami;
- uszkodzenie murowanego zrębu przez ogień;
- pułap z tarcicy z belkami;
- pułap z tarcicy z belkami na II piętrze;
- pułap z tarcicy z belkami na I piętrze;
- podłoga na dole;
- schody (3);
- drzwi (2);
- okiennice (12);
- uprzątnięcie gruzów po pogorzeli.

W 1818 r. wolna mieszczańska działka składała się z dwóch spichrzów ustawionych naprzeciwko siebie, z których jeden stojący na rogu ul. Mostowej (Louisenstrasse).

W 1847 r. tzw. spichrz szwedzki ustawiony przy ul. Podmurnej (No 29b) sprzedano kupcowi Kalischerowi.

W 1 poł. XIX w. stropy w spichrzu podparto drewnianymi podciągami i słupami. Zamurowano też wówczas okna w środkowej osi muru zach.

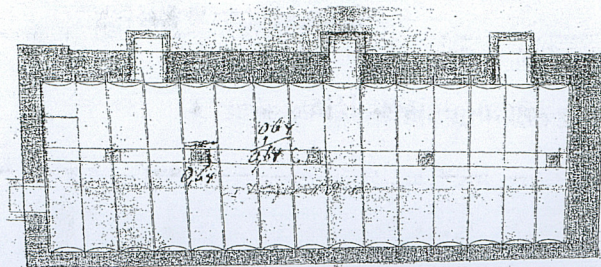
W 1865 stan budowlany spichrza oceniono jako zły. Na 1 kondygnacji o wys. 9 ¼ stopy, ze ścianami obwodowymi o grubości 2 ½ stopy, obitymi do wys. 5 stóp deskami, podłoga z bali na podkładach. Ściany poprzeczne lub działowe z łąt z drzwiami z łąt obitymi poprzecznymi i podłużnymi listwami z okuciami, 7 sztuk futryn okiennych z krzyżem drewnianym z metalowymi sztabami, przy każdej futrynie okiennica z desek na wpust z nabitymi poprzecznymi listwami, z podłużnymi zawiasami i zasuwami. Brama 2-skrzydłowa z desek na wpust, z nabitymi poprzecznymi listwami, podłużnymi zawiasami, wmurowanymi hakami i zasuwami oraz zamkiem skrzynkowym. Schody kręcone z 14 stopniami z bali o grubości 2 ½ cala, z policzkami z bali o grubości 3 cali.

Na 2 kondygnacji o wys. 6 5/6 stopy, ze ścianami obwodowymi o grubości 2 ½ cala, podłoga z palonych desek na wpust, 11 futryn okiennych z metalowymi sztabami i okiennicami j.w., kręcone schody o 11 stopniach j.w..

Na 3 kondygnacji o wys. 6 ¼ stopy, ściany obwodowe o grubości 2 stóp, podłoga j.w., 11 futryn okiennych bez metalowych sztab, z okiennicami j.w., schody kręcone o 11 stopniach j.w..

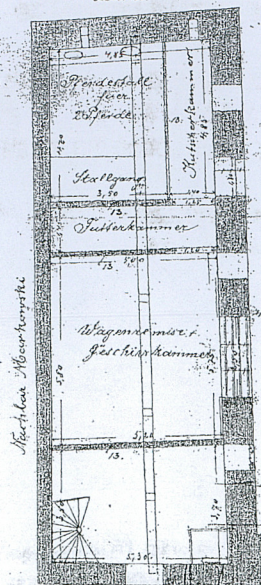
Na 4 kondygnacji o wys. 6 stóp, ściany obwodowe o grubości 2 stóp, podłoga j.w., 11 futryn okiennych z okiennicami j.w., kręcone stopnie o 10 stopniach j.w..

Na 5 kondygnacji o wys. 5 ¾ stopy, ściany obwodowe o grubości 2 stóp, podłoga, 11 futryn okiennych i schody j.w..

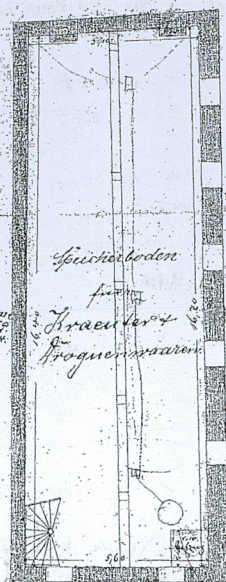


Grundriss des Kellers

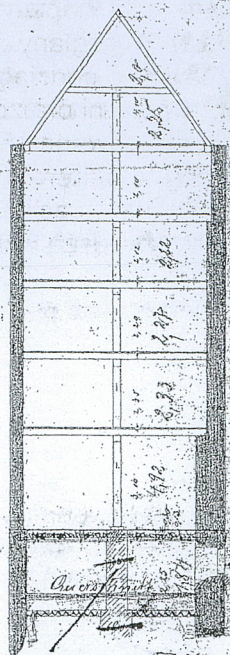
Nachbarhof d.  
Leutke.



Grundriss des Erdgeschosses  
und Situation.



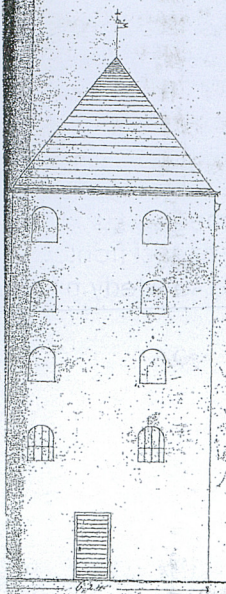
Grundriss des I. Stockes



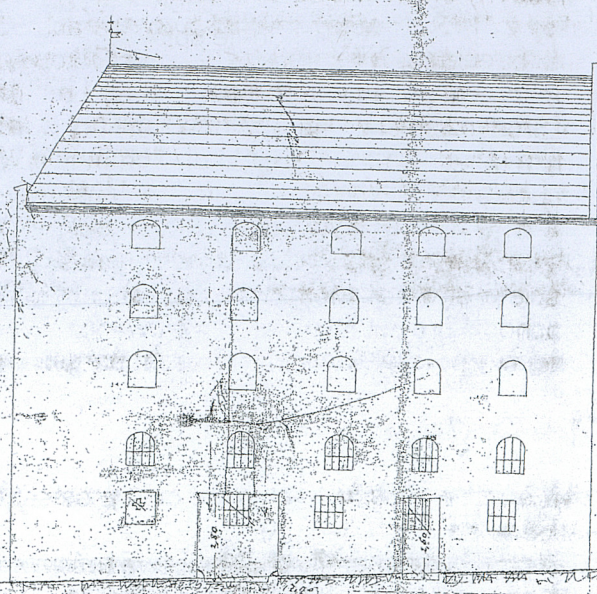
Grundriss des II. Stockes

baulichen Vera-  
nderungen  
Nr. 29 dem Ka-

zeichnung  
des am Grundstück Brückenstrasse  
Nr. 29 dem Kaufmann Herrn Hugo Claass gehörend



Ansicht von der Brückenstrasse



Ansicht von der Münsterstrasse

gezeichnet  
am 27. Sept. 1888  
Plehwe

gezeichnet am 3. September 1888  
H. Plehwe  
Kaufmann

Projekt budowlanych zmian na posesji przy ul. Mostowej nr 29 należącej do kupca Hugo Claassa, wyk. G. Plehwe, Toruń 1888 r..

Zeichnung zu baulichen Veraenderungen im Grundstuecke Brueckenstrasse no 29 dem Kaufmann Herrn Hugo Claass gehoeig, wyk. G. Plehwe, 1888 (AP w Toruniu AmT G 2768, k. 790.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	c.d. pkt 12, 13 oraz dokumentacja fotograficzna

c.d. pkt 12

Poddasze ze ścianami szczytowymi o grubości 1 ½ stopy, podłogą j.w., szczyt frontowy i tylny obity deskami na wys. 3 stóp, 2 futryny okienne z okiennicami j.w., futryny okienne dachowe z drewnianym krzyżem połączone krokwiami i pokryte dachówką z zaprawą wapienną, futryny z 1 okiennicą j.w.. Opis do taksy z 1868 r. podaje spichrz o wymiarach 55 x 19,5 stopy i wys. do gzymsu 41 stóp, 5-kondygnacyjny, murowany, z wieżbą z 18 krokwi ze stojącymi stolcami, szczyt od strony ulicy naczółkowy, dach pokryty dachówką z zaprawą wapienną.

W 1888 r. dokonano zmian w poziomie piwnicy i parteru. W piwnicy wprowadzono strop ceglany odcinkowy na dźwigarach stalowych podparty pięcioma słupami środkowymi i wykonano nowe otwory piwniczne. W parterze wykonano nowe podziały urządając w części środkowej wozownię, a w narożniku tylnym (pn.-wsch.) stajnię. Od ul. Podmurnej wykonano szeroką bramę do wozowni oraz dalej drzwi do stajni. Wejście do pomieszczenia zach. zachowano pośrodku elewacji zach. przy ul. Mostowej. W narożniku pd.-zach. zaprojektowano szyb windy towarowej.

Na pocz. XX w. w piwnicy wymieniono strop odcinkowy na obecny. Usuwając strop nad parterem w części frontowej i środkowej podwyższono wnętrze do wys. I piętra. Strop piętra podparto żeliwnymi słupami. W części frontowej parteru w elewacji pd. przy ul. Podmurnej wykonano obecne wejście.

Dawne wejście w elewacji zach. zamurowano. Prawdopodobnie wtedy prowadzono dzisiejszą windę towarową.

Z 1931 r. pochodzi projekt otynkowania elewacji.

Nieco później w 1 poł. XX w. w części wsch. parteru wprowadzono obecny strop i urządzono pomieszczenia biurowe.

c.d. pkt 13

**Otwory okienne** – sklepione eliptyczne oraz prostokątne.

**Stołarka okienna** –

od I piętra włącznie drewniana, ościeżnicowa (ościeżnice nowożytne), 1-skrzydłowa ze szczebliną krzyżową (XIX w.), otwierana do wnętrza (miejscami stolarka wtórna, z XX w., drewniana, bez szprosów), w oknach od zewnątrz metalowe kraty mocowane do ościeżnic lub (późniejsze) osadzone w murze; w piwnicy i na parterze metalowe kratownice, miejscami pozbawione przeszklenia (XX w.).

## RZUT

Kamienica zbudowana na rzucie trapezu, zbliżonym do prostokąta ustawionego krótszym bokiem do ulicy Mostowej, z lekko skośnym bokiem pd.. Proporcje boków 1 : 3. W murze pd. trzy wejścia od ul. Podmurnej, przy czym umieszczone pośrodku wrota zamurowano od wnętrza. Schody usytuowane w narożniku pn.-zach., komunikują wszystkie kondygnacje oraz piwnicę i poddasze. W narożniku pd.-zach. ulokowany szyb towarowy. Piwnica, piętra i poddasze jednoprzestrzenne. Parter podzielony na kilka pomieszczeń, zach., środkowe i wsch., w którym wydzielony jest przedsionek przy wejściu oraz nieduże pomieszczenie (WC) w narożniku pd.-wsch..



Fot. 3 – Wierzchołek szczytu elewacji tylnej – wsch..

Fot. 4 – Fragment elewacji bocznej pd. przy ul. Podmurnej. Widok od strony pd.-wsch..

Fot. 5 – Elewacja boczna pd.. Drzwi w części frontowej.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	c.d. pkt 13 oraz dokumentacja fotograficzna

c.d. pkt 13

## BRYŁA

Budynek czworoboczny, podpiwniczony, 4-kondygnacyjny (pierwotnie 5-kondygnacyjny), z poddaszem. Na parterze w części wsch. strop dodatkowy ulokowany niżej, z pozostawieniem niskiej nieużytkowej przestrzeni między stropami. Dach 2-spadowy z naczółkiem od strony zach., zbliżony do 3-spadowego, z połącią szczytową (zach.) opartą na ścianie kolankowej. Od strony wsch. trójkątny szczyt.

## ELEWACJE

gładko tynkowane rozczłonkowane rytmem niedużych okien przesklepionych eliptycznie, typowych dla spichrza. Otwory rozmieszczone 5-kondygnacyjnie, zgodnie z pierwotnym podziałem.

*Elewacja frontowa – zach., przy ul. Mostowej:*

otwory rozmieszczone trójosiowo, z lekkim przesunięciem w kierunku lewego (pn.) boku. Na parterze w osi środkowej ślad po dawnym wejściu w formie wnęki sklepionej eliptycznie. Po bokach prostokątne okna piwniczne. Wyżej w osi środkowej dawne okna zamurowane z pozostawieniem wnęk.

Elewacja zakończona prostokątną ścianką kolankową z profilowanym gzymsem.

*Elewacja boczna pd. przy ul. Podmurej:*

pięcioosiowa, z wtórnymi prostokątnymi otworami na parterze. Patrząc od lewej przesunięte z osi w lewo drzwi dalej szeroka brama z przesuwными wrotami, następnie w kolejnych osiach okno, drzwi i znów okno. Elewacja zakończona profilowanym gzymsem.

*Elewacja tylna:*

dwuosiowa, z trójkątnym szczytem zwieńczonym ozdobnym naczółkiem ze spływami wolutowymi. Krawędzie szczytu podkreślone profilowaną opaską. Okna pięter przesunięte bliżej boków budynku, okna w szczycie usytuowane bliżej siebie.

## WNĘTRZE

Na parterze podział wnętrza wtórny, wyżej zachowane pomieszczenia typowo magazynowe, niskie, jednoprzestrzenne, ze schodami ulokowanymi w miejscu pierwotnym w narożniku pn.-zach..

*Szyb windy towarowej*

umieszczony w narożniku pd.-zach. budynku ciągnący się od poziomu piwnicy do III piętra.

*Stropy*

W budynku zachowały się historyczne stropy belkowe, na swoim pierwotnym poziomie, za wyjątkiem nie zachowanego dawnego stropu parteru.

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



Fot. 6 – Elewacja boczna pd.. Drzwi w części tylnej – wsch..  
 Fot. 7 – Parter. Schody do piwnicy. Widok od strony pd..  
 Fot. 8 – Piwnica. Widok od strony zach..

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	c.d. pkt 13 oraz dokumentacja fotograficzna

c.d. pkt 13

## WYPOSAŻENIE

*Winda towarowa:*

poruszana ręcznie, przy pomocy sznura, z mechanizmem umieszczonym na III piętrze (pocz. XX w.).

*Rynna*

drewniana, wydrążona w pniu (spróchniała), umieszczona na poddaszu od strony pn. (XVII w.), oparta na krokwiach, pochylona w stronę ulicy Mostowej.

*Okiennica*

deskowa, z okuciami pasowymi, zachowana na poddaszu od strony pn. (ok. poł. XIX w.).

*Kraty*

metalowe z prętów pionowych połączonych prętem poziomym, przymocowane do ościeżnic okiennych oraz (późniejsze) przymocowane do muru.

## INSTALACJE

Wod.-kan., elektryczna, p. poż., odgromowa.



Fot. 9 – Piwnica. Widok od strony pn.-wsch..  
 Fot. 10 – Piwnica. Widok od strony pd.-wsch. na mur pn..  
 Fot. 11 – Parter. Pomieszczenie środkowe. Widok od strony zach..

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	dokumentacja fotograficzna



Fot. 12 – Parter. Pomieszczenie w części środkowej. Widok na część pd.-wsch..

Fot. 13 – Parter. Pomieszczenie w części środkowej. Widok od strony pn.-wsch. na mur pd..

Fot. 14 – Parter. Pomieszczenie frontowe. Fragment podciągu podpartego słupem.

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



Fot. 15 – Parter. Pomieszczenie frontowe. Widok od strony pd. na początkowy bieg schodów.

Fot. 16 – Parter. Pomieszczenie frontowe. Widok od strony pd.-wsch. na górną część schodów.

Fot. 17 – Parter. Pomieszczenie frontowe. Widok od strony pn.-wsch. na fragment stropu z szybem windy towarowej.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	dokumentacja fotograficzna



Fot. 18 – I piętro. Szyb windy towarowej.

Fot. 19 – I piętro. Widok od strony pd.-wsch. na schody.

Fot. 20 – I piętro. Przykładowa stolarka okienna w ścianie tylnej – wsch..

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



Fot. 21 – I piętro. Widok od strony pd.-zach..

Fot. 22 – I piętro. Widok od strony pn.-wsch..

Fot. 23 – II piętro. Widok od strony pd.-zach..

1. Miejscowość

Toruń

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

spichrz

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

dokumentacja fotograficzna



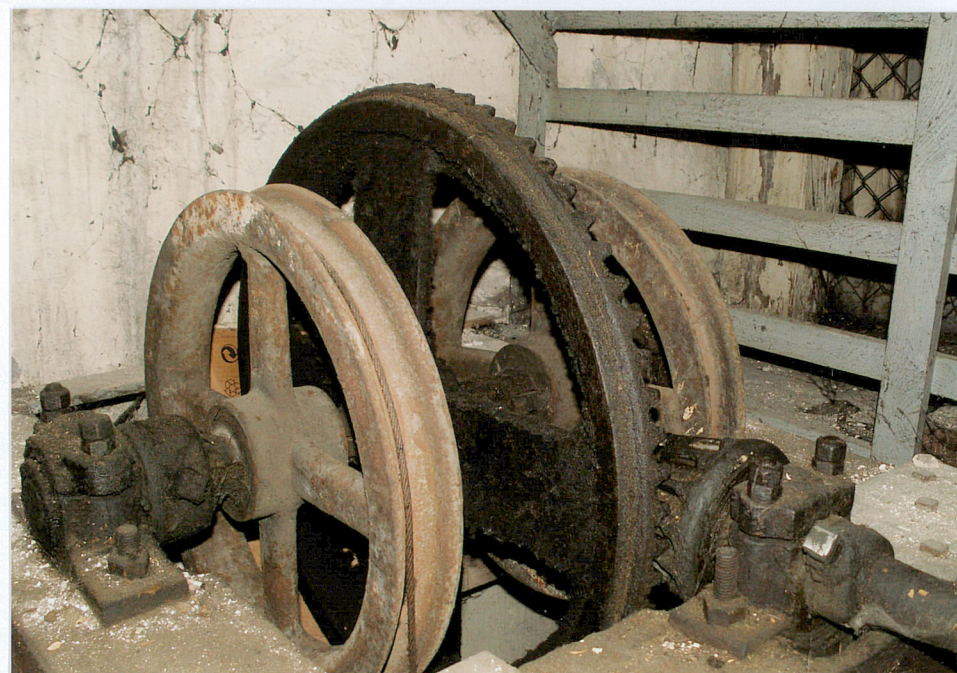
Fot. 24 – III piętro. Widok od strony pn.-wsch..

Fot. 25 – III piętro. Widok od strony pd.-zach..

Fot. 26 – III piętro. Fragment podciągu przy murze tylnym – wsch..

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



Fot. 27 – II piętro. Widok od strony pn.-wsch. na szyb windy .  
 Fot. 28 – III piętro. Widok od strony pn.-wsch. na mechanizm windy.  
 Fot. 29 – III piętro. Fragment mechanizmu windy towarowej.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Toruń	spichrz	dokumentacja fotograficzna



Fot. 30 – III piętro. Schody na poddasze. Widok od strony pd.-wsch..

Fot. 31 – Poddasze. Widok od strony zach..

Fot. 32 – Poddasze. Fragment więźby w części środkowej. Widok od strony pd.-wsch..

Wkładkę założył: mgr Ewelina Nawrocka

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



Fot. 33 – Poddasze. Fragment więźby.  
 Fot. 34 – Poddasze. Okiennica w połaci pn..  
 Fot. 35 – Poddasze. Okno w szczycie wsch..